

Príprava na prijímačky z katolíckeho náboženstva do 4. a 5. ročného gymnázia

Gymnázium sv. Cyrila a Metoda v Nitre

Zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, YouCat

I. SVÄTÉ PÍSMO

Starý zákon

- Stvorenie sveta: **Adam a Eva**, prvotný hriech
- prvý patriarcha **Abrahám** – jeho povolanie, poslušnosť voči Bohu, keď mal opustiť svoju vlasť a keď mal obetovať svojho jediného syna **Izáka**
- patriarcha Jakub, ktorý mal 12 synov
- **Jozef** Egyptský: predaný do otroctva, vedel vykladať sny, šikovný, stal sa poradcom faraóna, zachránil krajinu v čase hladu a tiež zachránil svoj národ
- **Mojžišovo** povolanie – detstvo v Egypte, vražda Egyptčana, útek do Madiánu, Boh sa mu zjavil v podobe horiaceho kríka, vyviedol Izraelský ľud z Egypta, 10 egyptských rán, prechod cez Červené more, Pascha – židovská Veľká noc
- kráľ **Dávid** – boj s Goliášom, zjednotenie krajiny
- kráľ **Šalamún** – jeho múdrosť, stavba chrámu, neskôr veľa žien
- obdobie **prorokov**

Nový zákon

- **evanjelisti:** Marek, Matúš (povolaním mýtnik, stal sa Ježišovým učeníkom), Lukáš, Ján (ako jediný z apoštolov bol pod krížom Pána Ježiša)
- sv. **Jozef** – otec Pána Ježiša
- Veľkonočné udalosti a postavy: **Peter**, zradca Judáš (zradil Pána Ježiša za 30 strieborných), **Šimon** Cyrenejský (pomohol Pánovi Ježišovi niesť kríž), **Veronika** (podala Pánu Ježišovi šatku na krížovej ceste), **Mária Magdaléna** (bola pri ukrižovaní Pána Ježiša), **Pontius Pilát** (odsúdil Pána Ježiša na smrť), apoštol **Tomáš** (neveriaci Tomáš, ktorý mohol vložiť prst a ruku do Ježišových rán po jeho zmŕtvychvstaní)
- **zázraky** Pána Ježiša: vzkriesenie Lazára, Jairovej dcéry, Naimského mladíka; vyhnanie zlého ducha; uzdravenie slepeho, malomocného, chromého, hluchonemého, ...
- **podobenstvá** Pána Ježiša: podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi, o Dobrom Pastierovi, o stratenej ovci, o márnoträtom synovi, ...

II. LITURGIA, LITURGICKÉ PREDMETY

→ **vedieť pomenovať liturgické predmety a zariadenie kostola:**

ornát, alba, štóla, pluvíál, misál, lekciónár, paténa, korporál, lavabo, purifikatórium, kalich, ampulky, obetná miska, sviečky, monštrancia, ambóna, oltár, bohostánok

→ **liturgické obdobia, sviatky a farby:**

- advent, Vianoce, obdobie cez rok, pôst, Popolcová streda (začiatok pôstneho obdobia) Veľká noc (najväčší kresťanský sviatok) – Svätý týždeň, Palmová nedeľa, Štvrtok Pánovej večere, Piatok utrpenia Pána, Svätá sobota
- zelená, fialová, biela, červená
- iné dôležité sviatky: Zjavenie Pána, Nanebovstúpenie Pána, Nepoškvrnené počatie Panny Márie, Nanebovzatie Panny Márie (PM bola vzatá s telom i dušou do neba), Všetkých svätých

→ **cirkevná hierarchia:**

klerici: diakon, kňaz – farár, kaplán, biskup, kardinál, pápež, laici: rehoľné sestry, rehoľníci, veriaci

→ **priebeh svätej omše:**

- na úvod – vyznanie viny (Vyznávam)
- bohoslužba slova: modlitba dňa, Glória, 1. a 2. čítanie, žalm, Evanjelium, kázeň (homília), Vyznanie viery, prosby
- bohoslužba obety – prinášanie obetných darov, obetovanie prefácia, spev: Svätý, svätý, svätý – oslava Boha, eucharistická modlitba, premenenie, Modlitba Otčenáš, Modlitba Baránok Boží, prijímanie, požehnanie
- liturgické modlitby počas sv. omše: Vyznávam; Svätý, svätý svätý; Baránok Boží; Pane, nie som hoden

III. MODLITBY CIRKVI

- Šesť hlavných právd – V Bohu sú tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý, ...
- Päťero cirkevných prikázaní – v nedeľu a v prikázaný sviatok sme povinní zúčastniť sa na svätej omši, aspoň raz za rok sa vyspovedať z ťažkých hriechov
- **Desatoro**
- Otčenáš, Zdravas, Sláva, Verím v Boha
- mariánske modlitby – Zdravas Mária, ruženec

IV. SVIATOSTI

- sedem sviatostí ustanovených Pánom Ježišom
- vedieť ich vymenovať
- 1. **Krst** – prvá sviatosť, ktorú prijímame
- 2. **Birmovka** – udeľuje iba biskup
- 3. **Sviatosť zmierenia (spoved')** – udeľuje iba kňaz, nikdy nie laik. Vo svätej spovedi sa odpúšťajú všetky hriechy, ak ich ľutujeme. Bez ľútosti nie je spoved' platná. Spoved' môžeme prijímať často, odporúča sa raz za mesiac.
- 4. **Eucharistia** – ustanovil ju Pán Ježiš pri Poslednej večeri, môžu prijať len pokrstení
- 5. **Pomazanie chorých** – pre chorých a starých a zomierajúcich
- 6. **Manželstvo** – udeľujú si ho snúbenci, ak sú pokrstení. Sviatosť je to iba medzi dvomi pokrstenými. Cirkev nepozná rozvod. Platne uzavreté manželstvo je nerozlučiteľné.
- 7. **Kňazstvo** – pre mužov, nie pre ženy. Čo je to celibát. Ustanovil Pán Ježiš pri Poslednej večeri.

- **nebo, očistec, peklo**

VI. AKTUÁLNE DIANIE V CIRKVI

- Svätý Otec František je pápež, teda hlava Cirkvi
- slovenskí blahoslavení: Anka Kolesárová, Zdenka Schelingová, Titus Zeman
- nitriansky biskup Viliam Judák
- svätí patróni nitrianskej diecézy: Andrej Svorad a Benedikt, Cyril a Metod (vierzvestcovia)
- prvá nedeľa po Veľkej noci sa nazýva Nedeľa Božieho milosrdenstva
- prenasledovanie kresťanov vo svete
- Titus Zeman – slovenský blahoslavený mučeník
- patrónka Slovenska je Sedembolestná Panna Mária